

tillige indbefattet Udgifter, som tynge haardt paa den private Virksomhed, nemlig Udgifter til Værkstedspads, Lagerrum og lignende, der synes endog at være Mulighed for, at selve Oplæringen af Fangerne gives med i den Betaling, som ydes for Arbejdsraften, efter som man ved given Lejlighed udtrykkelig har stillet som Betingelse, at Mænd, som at ansættes som Oplysningsmænd i Fængslerne, skulle være udbannede i det Haandværk, til hvilket den private Entreprenør netop har Brug for Fangerne. Det er naturligt, at ingen privat Industri er i Stand til at konkurrere med de saaledes stillede Entreprenører. Desuden er der et Spørgsmaal, jeg vil tillade mig at gøre, fordi jeg ikke selv er sagtyndig nok til at bevare det, nemlig hvad det betyder, naar i Finanslovsforlaget § 20 II. L. 5. c., at Overarbejdspenge ved Arbejde for private Entreprenører ved Bridesløselille Celle-Fængsel beregnes til 3,090 Kr. paa næste Aars Budget. Betyder det, at Staten betaler et Overarbejde, som kommer den private Entreprenør til Gode og derved endnu mere letter ham Konkurrencen med Haandværket her i Landet? Eller har det en anden Betydning, som ikke har saa farlige Følger for den private Industri? Egelig, naar der under 5 a staar: til Indkøb af Maastoffer for Bridesløselille 600 Kr. og for Kristianshavns Straffeanstalt 300 Kr., betyder da dette, at en saadan Bevilling til Bedste for den private Entreprenør udreder noget, som Arbejdsgivere uden for Straffeanstalten selv maa betale? Det forekommer mig, at hele dette Spørgsmaal i ethvert Tilfælde bør tages op til fornøjet Overvejelse. Nu er Forholdet uheldigvis det — saa vidt jeg har bragt i Erfaring — at man bortliciterer Arbejdsraften for en Aarrække ad Gangen, saa at f. Eks. de nuværende Kontrakter for Bridesløselille Celle-fængsels Vedkommende ere bindende til 1898. Hvis det virkelig er Tilfældet, kan man forstaa, at de interesserede Parter med Bebrøvelse se den nærmeste Fremtid imøde; naar Indtægterne i Løbet af de sidste 5—6 Aar for mange ere gaaede ned til mindre end Halvdelen af, hvad de tidligere vare, se de deres Udælgelse for Dje, naar Forholdene ikke kunne forandres. Muligt kan der i dette Øjeblik ikke gøres noget, Kontrakter kunne jo ikke ensidig hæves, selv om man kommer til Ertenbelse af, at de ere uheldigt afsluttede; men det forekommer mig, at man i hvert Tilfælde maa indrømme, at hvis den Kontrakt, der er afsluttet om de 150 Fanger, som en privat Entreprenør lysselsætter paa Bridesløselille indtil 31te Marts 1898, er saaledes bestaen, at der i hele den Tid ikke

kan paalægges Entreprenøren noget som helst Baand med Hensyn til Arten af Arbejdet eller det Antal Fanger, der anvendes til hver enkelt Slags Arbejde, saa er det en Kontrakt, saa ubegrænset i den Ret, den giver Entreprenøren, at den ikke burde have været afsluttet. Naar man ved at kaste Fængslernes Arbejdsraft ind paa Arbejdsmarkedet kunde komme til at udelægge de paagældende Næringsveje her i Landet, burde man have forbeholdt sig Muligheden af at saa Forholdet forandret inden saa lang en Aarrækkes Udløb. Den Tabel over Fængselsarbejdet, som findes i Finanslovsforslaget's Anmærkninger, er ikke ganske klar netop paa dette specielle Omraade. Ved at tale med Folk, som ere lysselsatte ved Kurvemageri, havde jeg faaet Lyst til at se, hvorledes Forholdene i Virkelig-heden ere; men det har ikke været muligt at finde nogen tydelig Opgivelse deraf. Der er opført en Post, som hedder „forskellige Arbejder“, til hvilken en stor Mængde af Fangerne anvendes, og som forventes at staae en Indtægt af 9,500 Kr. Det er jo muligt, at f. Eks. Kurvemageriet skjuler sig i denne Post; men jeg synes, det er unaturligt, at staae de forskellige Haandværk sammen i en saadan ubestemmelig Mængde; hvis det virkelig er saaledes, at det enkelte Haandværk øves efter en større Maalestof. Man har saa billigt Krav paa at staae officielt at vide, hvor stor den Konkurrence er, der øves over for den private Virksomhed. Jeg skal ikke udtale mig om, hvorvidt det vilde være et naturligere Forhold, om man lod selve de næringsdrivende Haandværkere nyde godt af den billige Arbejdsraft. Jeg har den Betænkelse ved denne Løsning af Spørgsmaalet, at der derved kunde øves et Tryk paa den Arbejdsraft, som uden for Fængslerne skal anvendes i disse Haandværk. Men at den nuværende Løsning ikke er betryggende for den private Virksomhed, tror jeg alle maa være enige om, og jeg opfordrer derfor den højtærede Justitsminister til fornøjet Overvejelse for saa hurtigt som muligt at søge en saadan Løsning af Spørgsmaalet opnaaet, at Borgerne i Landet ikke længer kunne føle sig brøstholdne ved en utilbørlig Konkurrence fra Fængslernes Side. — Der er et andet Spørgsmaal, som jeg gerne vilde drage frem et Øjeblik, fordi det er mig lidt uklart, hvorledes det forholder sig dermed. Det er en lille Sag paa Kultusministerens Budget, som findes i § 21 L. 7. d., en ny Ansættelse ved Universitetet, hvortil der ønskes 2,400 Kr. aarlig. Det er under det teologiske Fakultet — i alt Fald forstaaer jeg det saaledes — at det